

INFORMACE

Prof. Boguszak oceněn zlatou medailí Univerzity Karlovy

U příležitosti významného životního jubilea, devadesátých narozenin, byla rektorem Univerzity Karlovy udělena *prof. JUDr. Jiřímu Boguszakovi, DrSc.*, zlatá medaile Univerzity Karlovy. Byla tím oceněna celoživotní pedagogická a vědecká činnost jubilanta. K předání medaile došlo 26. ledna 2017 na zasedání Vědecké rady Univerzity Karlovy, kde zdravotně indisponovaného oslavence zastoupili jeho manželka a syn.

Prof. Boguszak patří k našim nejvýznamnějším právním teoretikům. Svůj život zasvětil výchově právnického dorostu, rozvoji právní vědy a nepřehlédnutelným způsobem se angažoval i v právní praxi. Jeho profesní dráha se odehrávala v sinusoidách vzestupů a pádů: stejně jako u mnoha dalších intelektuálů kopírovala dramatické dějiny našeho národa ve 20. století.

Jiří Boguszak se narodil 13. ledna 1927 v Praze do středostavovských poměrů. Už v dětství vykazoval značné nadání pro společenské vědy a úspěchů dosahoval i jako šachista. Jeho zrání ovlivnila dusná atmosféra protektorátu a poválečná euforie. Zde můžeme hledat kořeny jeho celoživotní levicové orientace. Maturoval v roce 1946 a poté pokračoval studiem práv na pražské právnické fakultě, kde v roce 1950 – tedy již na počátku komunistického režimu – získal titul doktora práv. Jeho rozhodnutí pokračovat v univerzitní dráze na této fakultě ovlivnil významný právní filozof *prof. Bohuš Tomsa*, jemuž během studií asistoval v semináři.

Boguszakovým oborem se stala teorie státu a práva, která se na fakultě etablovala pod vlivem sovětských vzorů. Na fakultě zažil mladý právní vědec poměrně rychlý profesní vzestup: v roce 1957 získal titul kandidáta věd, v roce 1959 se stal docentem, v roce 1960 vedoucím katedry, v roce 1967 doktorem věd a o rok později profesorem. Prosadil se jako skutečně uznávaný právní vědec, který se postupně emancipoval od vlivu komunistické ideologie a v 60. letech patřil k čelným právním teoretikům reformního hnutí. V této době usiloval o obnovení tradiční právní nauky, propagoval sociologický přístup k právu a spolu se svým celoživotním přítelem *prof. Zdeňkem Jičínským* rozpracoval teoretické základy záruk zákonnosti, které svou moderností o mnoho překonaly tehdejší dobu. Účastnil se také diskuzí o přípravě liberálně demokratické ústavy v období Pražského jara a debat o podobě československé federace.

Po srpnové okupaci 1968 přišel rychlý pád. V roce 1970 musel *prof. Boguszak* jako oponent režimu opustit právnickou fakultu. Po dvouletém zaměstnání v Československé akademii věd zakotvil na dlouhá léta v Ústavu státní správy jako vědecký pracovník. Vyučovat sice nemohl, vědě se však v omezeném rozsahu směl věnovat nadále.

Nový vzestup v jeho kariéře přineslo svržení komunistického režimu v roce 1989. O rok později se *prof. Boguszak* stal ředitelem Ústavu státní správy. Podílel se na položení základů demokratického právního řádu (zejména patřil k spoluvůrcům Listiny základních práv a svobod). Pracoval také jako poradce pro Úřad předsednictva vlády ČSFR. Mohl se rovněž vrátit na pražskou právnickou fakultu k učitelství a vědecké činnosti. Jeho přičiněním se tu začala učit moderně koncipovaná teorie práva nezatížená ideologickými vlivy a vychovávali se mladí právní vědci. V letech 1997–2001 byl *prof. Boguszak* pověřen vedením zdejší Katedry teorie práva a právních učení.

Ani po odchodu do penze *prof. Boguszak* neztratil kontakt se svým bývalým pracovištěm a pokračoval v bohaté publikační činnosti jako jeho emeritní profesor.

Prof. Boguszak svým všestranným působením zanechal nespornou stopu v naší právní teorii i praxi. Udělení zlaté medaile Univerzity Karlovy je adekvátním oceněním jeho nesporných zásluh.

Aleš Gerloch* – Pavel Maršálek**

* Prof. JUDr. Aleš Gerloch, CSc. Právnická fakulta Univerzity Karlovy. E-mail: gerloch@prf.cuni.cz.

**Doc. JUDr. PhDr. Pavel Maršálek, Ph.D., Právnická fakulta Univerzity Karlovy. E-mail: marsalep@prf.cuni.cz.